

Ugunsdrošība darbā un mājās

i Valsts ugunsdzēsības un
glābšanas dienests, 2024

Normatīvie akti

Kur meklēt atbildes?

**Ministru kabineta
2016.gada 19.aprīļa
noteikumi Nr.238
„Ugunsdrošības
noteikumi”**

Ekspluatējamiem objektiem

Būvnormatīvi

**Projektējot un būvējot
jaunas būves, veicot esošo
būvju pārbūvi, atjaunošanu,
restaurāciju, novietošanu
un lietošanas veida maiņu**

Atbildība par ugunsdrošību

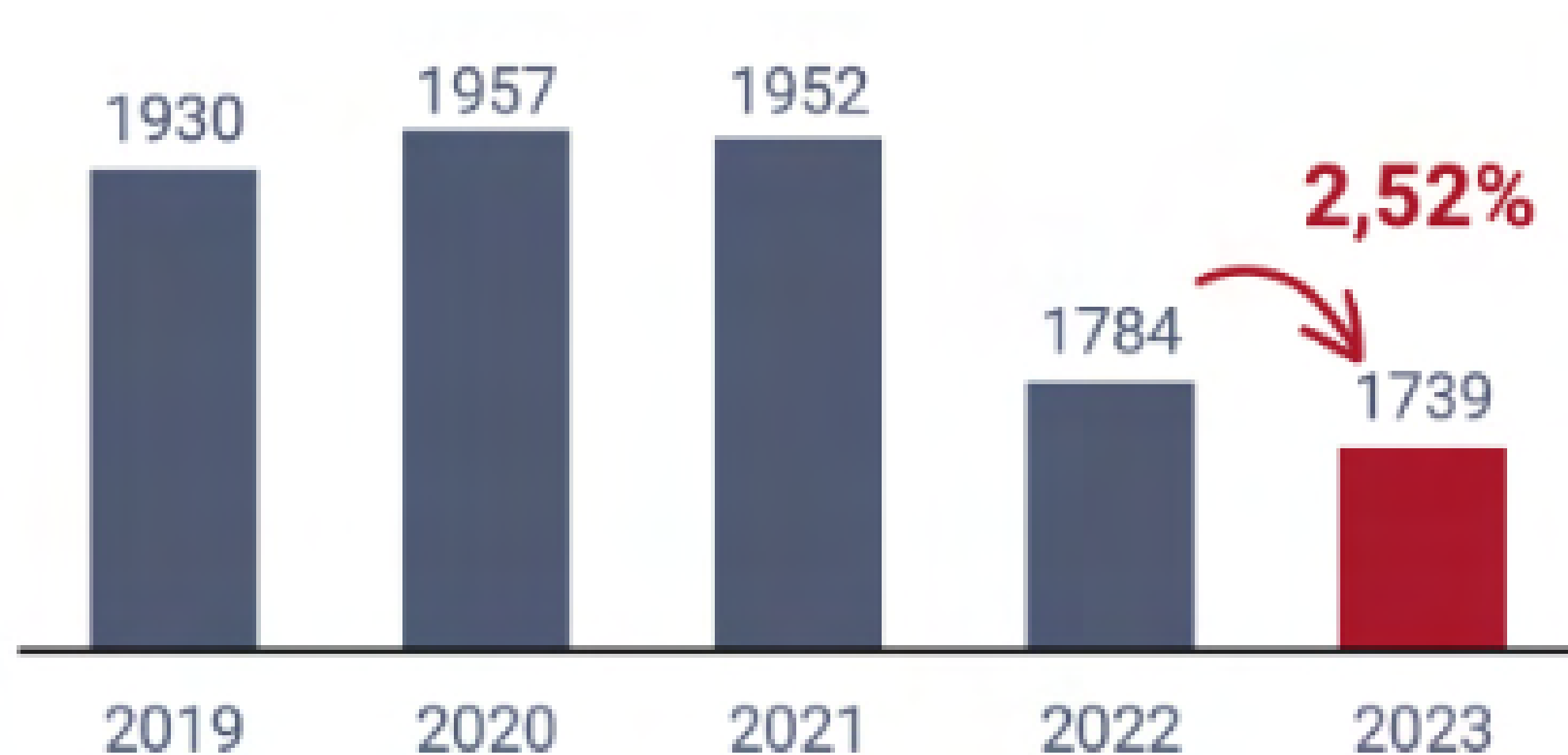
Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 9. pants

- ▶ Par ugunsdrošību mājoklī ir atbildīgs:
 - īpašnieks
 - nomnieks (īrnieks) vai cits lietotājs, ja tas paredzēts līgumā.

- ▶ Vairākām personām iznomātā vai lietošanā nodota objekta koplietošanas telpās un teritorijā atbildīgais ir īpašnieks (valdītājs) vai pārvaldnieks, ja tas paredzēts pārvaldīšanas līgumā.

!!!! Pievērsiet uzmanību, vai īres un pārvaldīšanas (apsaimniekošanas) līgumā ir atrunāta atbildība par ugunsdrošību!

Ugunsgrēki dzīvojamās mājās

79,4%

ugunsgrēku notikuši
dzīvojamajās mājās

82,4%

bojāgājušo ir vecumā
virs 50 gadiem

Biežākā izcelšanās vieta:

Virtuve

Dzīvojamā un guļamistaba

2023. gada dati par iespējamiem ugunsgrēku iemesliem dzīvojamās mājās

61,9%

Neuzmanīga
rīcība ar uguni

21,8%

Bojājumi
elektroierīcēs

12,1%

Bojāta apkures sistēma,
nepareiza ekspluatācija

Biežākie
ugunsgrēku cēloņi
dzīvojamajās
mājās

ļespējamie iemesli darba vietā

- ▶ **Īssavienojums elektroierīcēs;**
- ▶ **piedzīstis ēdiens;**
- ▶ **klūmes tehnoloģiskajās iekārtās;**
- ▶ **darba drošības un aizsardzības pārkāpumi;**
- ▶ **atklātas liesmas lietošana, tajā skaitā, smēķēšana;**
- ▶ **apkure;**
- ▶ **Adventa vainagi un degošas svecītes.**

Dūmu detektori

▶ **31,4%**

**mājokļu, kuros bija izcēlies
ugunsgrēks, bija UZSTĀDĪTS
dūmu detektors**

2023. gada dati par izsaukumiem uz ugunsgrēkiem

**Rīcība
ugunsgrēkā**

Pareizu rīcību
ugunsgrēka
gadījumā zina

49%

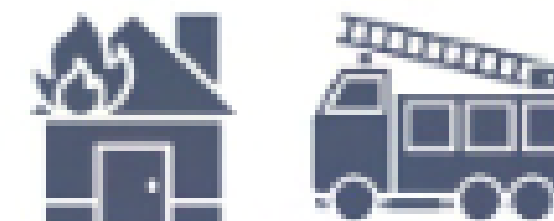
dodos prom no
bīstamās vietas

aizveru aiz sevis
visas durvis

zvanu uz 112

sagaidu
ugunsdzēsējus

Atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku, katras personas pienākums ir EVAKUĒTIES, ja nav noteikti konkrēti pienākumi, piemēram,:

- **Ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas un citu ugunsdzēsībai nozīmīgu sistēmu iedarbināšana;**

- **Tehnoloģisko iekārtu, elektroinstalācijas, elektroiekārtu un inženiertīklu atslēgšana.**

! Šie pienākumi ir jāveic tikai tajā situācijā, ja tas ir iespējams un neapdraudot savu veselību un dzīvību.

Kā rīkoties, ja darba vietā izceļas ugunsgrēks?

Ja nav jāveic noteikti pienākumi, atskatot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku, darbiniekiem ir:

- ▶ jāevakuējas no ēkas uz iepriekš noteiktu vietu, iespēju robežās informējot citus cilvēkus un palīdzot evakuēties;
- ▶ uz 112 zvana tas, kurš pamana ugunsgrēka izcelšanos, bet ja nav pārliecības, ka kāds jau to ir izdarījis, labāk piezvanīt;
- ▶ ugunsdzēsēji glābēji ir jāsaņem un jāinformē par:
 - cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā,
 - objekta ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem,
 - ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;
 - citu būtisku informāciju.

**VIENOTAIS ĀRKĀRTAS
PALĪDZĪBAS IZSAUKUMU NUMURS**

112 **Zvani**
kad jāsauc palīgā!

JA NOTIKUSI NELAIME

ZVANI
uz
tālruna
numuru
112!

ATBILDI uz
jautājumiem.

Izstāsti
KUR un
KAS
noticis.

ATBILDI
uz papildu
jautājumiem.

SAGAIDI
operatīvos
dienestus.

NORĀDI
notikuma
vietu!

2023. GADA STATISTIKA

**1 miljons
saņemtu zvanu**

43%
neārkārtas
zvani

Saņemti **1817** eZvani

**2 diennaktīs
saņemti
10 243 zvani***

**Vidēji diennaktī
saņemti
2 912
zvani**

**Oktobra vētras laikā*

ATRAŠANĀS VIETA

Lai pēc iespējas ātrāk saņemtu operatīvo dienestu palīdzību, svarīgi zināt precīzu notikuma vietas adresi!

- pilsēta/ novads un pagasts,
 - iela/ mājas nosaukums,
 - mājas/ dzīvokļa numurs
- vai
- notikuma vietas apraksts.

Aktivizē savā mobilajā tālrunī funkciju "Atrašanās vietu pakalpojumi ārkārtas situācijā", kas zvana laikā ļaus dispečeram redzēt zvanītāja aptuveno atrašanās vietu!

PALĪDZĪBU VAR IZSAUKT:

ZVANOT

**NOSŪTOT
ĪSZIŅU**

**VEICOT E-ZVANU
TRANSPORTLĪDZEKLĪ**

**LIETOJOT MOBILO
APLIKĀCIJU "112 LATVIJA"**

LIETOTNE "112 LATVIJA"

MŪSDIENĪGA BEZMAKSAS
MOBILĀ LIETOTNE

*Lejupielādē lietotni un sazinies ar 112, kā arī saņem
un uzzini informāciju, kas ir būtiska, lai sagatavotos
iespējamam apdraudējumam.*

112

LIETOTNES PRIEKŠROCĪBAS

- 📞 sniedz iespēju piezvanīt vai nosūtīt īsziņu* uz numuru 112;
👉 **atceries - notiekot negadījumam, svarīgs ir laiks, tāpēc, ja iespējams, izvēlies zvanīt nevis rakstīt;*
- 📍 112 dispečeri redz aptuvenu atrašanās vietu*;
👉 ** lai šī iespēja darbotos, viedierīcē obligāti ir jābūt ieslēgtai atrašanās vietas noteikšanas funkcijai;*
- 📖 sniedz zināšanas par pareizu rīcību apdraudējuma gadījumos un kā tiem sagatavoties;
- ⚠️ ārkārtas paziņojumi par iespējamu apdraudējumu.

Lai gan šī ir bezmaksas lietotne, to lietojot, Tavs mobilo sakaru operators var piemērot maksu par patērēto mobilā interneta apjomu, saskaņā ar viņa noteiktajām izmaksām.

112 TĪMEKĻVIETNE

OPERATĪVO DIENESTU INFORMĀCIJA VIENUVIET

Atver tīmekļvietni un iepazīsties ar drošības padomiem, ieteikumiem rīcībai apdraudējumos un aktualitātēm.

WWW.112.LV

**Gatavība
ārkārtējām
situācijām**

VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" pārstāvis Andris Vīksne:

"Klimata pārmaiņu rezultātā šādi apdraudējumi (vētra, spēcīgas lietavas, plūdi, krusa) kopumā Latvijā būs biežāk... Kopumā, vasarām paliekot sausākām, intensīvu nokrišņu gadījumu ietekme uz sabiedrību un tautsaimniecību būtiski paaugstināsies."

Es zinu,
kā rīkoties:

82%

ilglaicīga (24h+)
elektrības
pārtraukuma gadījumā

80%

evakuācijas gadījumā

74%

dabas katastrofu
(negaiss, vētra, plūdi)
gadījumā

Iedzīvotāju izpratne par
rīcību dabas un cilvēka
izraisīto katastrofu gadījumā

62%

69%

meža un kūdras
ugunsgrēka gadījumā

46%

ēkas sagrūvuma
draudu gadījumā

44%

bīstamu ķīmisko vielu
noplūdes, radiācijas
avāriju gadījumā

37%

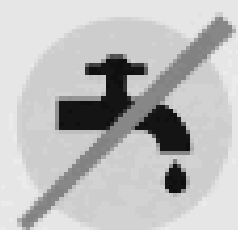
terorisma draudu
gadījumā

2023. gada aptaujas rezultāti

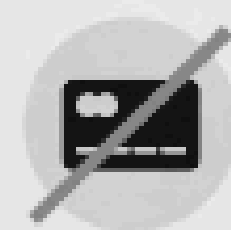
Izvērtē savu gatavību ārkārtējai situācijai

Izveido savas ģimenes rīcības plānu – kā rīkosieties ārkārtējā situācijā, kā sazināties, kur nepieciešamības gadījumā satiksieties utt. **Pārrunā to regulāri ar saviem ģimenes locekļiem.**

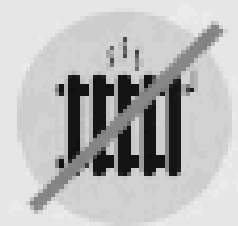
Pārdomā, vai un kā tu varētu vismaz 72 stundas iztikt bez:

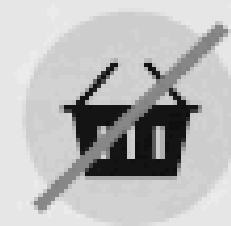
ūdens padeves

iespējas norēķināties
ar maksājumu karti

apkures

veikala un aptiekas

interneta un telefona
sakariem

degvielas

Vai ir iespējams sagatavoties, lai šo resursu trūkumu vieglāk pārvarētu?
Izdari to!

**Ugunsdrošības
prasības**

Biežākie pārkāpumi dzīvojamā sektorā!

2023. gada dati par ugunsdrošības pārbažu laikā konstatētajiem pārkāpumiem

50,8%

nav veikta elektroinstalācijas kontaktsavienojumu pārbaude ar termokameru

45,7%

reizi desmit gados nav veikta elektroinstalācijas pārbaude

38,4%

materiālu un priekšmetu uzglabāšana tam neparedzētās vietās

24,4%

ugunsaizsardzības sistēma nav darba kārtībā

20,5%

evakuācijas ceļi neatbilst ugunsdrošības prasībām

Nedrīkst aizkavēt evakuēšanos!

Izceļoties ugunsgrēkam, katra sekunde ir svarīga un iespēja izglābties nereti ir atkarīga no iespējas operatīvi izklūt no ēkas caur kāpņutelpu, savukārt, operatīvajiem dienestiem pa to ātri pārvietoties!

1	Evakuācijai paredzētās durvis ir jābūt iespējai atvērt trīs sekunžu laikā.
2	Kāpņu telpās, zem atklātām kāpnēm, kāpņu laidiem un laukumiem novietoti priekšmeti, mēbeles, iekārtas un citi priekšmeti kavē evakuēšanos. Nenovieto tos!
3	Evakuācijas ceļos neizvieto dekorācijas un apdares materiālus, kas var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos.
4	Evakuācijai paredzētās durvis, kā arī pārejas uz būves daļām un izeju uz ārējām evakuācijas kāpnēm neaizkrautiet ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem.

Dūmu detektori

Neliela izmēra ierīce, kas konstatē telpā izveidojušos sadūmojumu un par to brīdina ar spalgu skaņas signālu.

No 2020.gada 1.janvāra obligāts katrā mājoklī!

Dūmu detektoram ir jābūt CE marķējumam, atzīmei par atbilstību standartam EN 4604 un instrukcijai (atbilstības deklarācija) latviešu valodā!

JĀ

NĒ

VĒLAMAS: katrā stāvā un telpā, kurā uzturas mājokļa iemītnieki

Slikti vēdināmās virtuvēs

MINIMĀLĀ PRASĪBA: viens dūmu detektors uz dzīvokli/vienu mājas stāvu

Vannas istabās

Guļamistabas griesti

Garāžās, kur iespējamas izplūdes gāzes

Gaiteņa griesti netālu no guļamistabas durvīm

Putekļainās telpās

50 cm attālumā no šķēršļiem, sienas

Tuvu ventilācijas sistēmām

**Skapjos un plauktos,
telpu stūros (mirušajās zonās)**

Kur izvietoti?

Dūmu detektora apkope

- ▶ **Vēlams vismaz reizi pusgadā pārbaudīt dūmu detektoru, nospiežot kontroles (testa) pogu, pēc kā jāatskan spalgam skaņas signālam. Ja signāls skan – detektors ir darbspējīgs.**

- ▶ **Detektors ar skaņas signālu brīdinās par baterijas nomaiņas nepieciešamību.**

- ▶ **Jāattīra no putekļiem.**

Ugunsdzēsības aparāts

- ▶ No 2020.gada 1.janvāra privātmājas ir jānodrošina ar ugunsdzēsības aparātu, kura dzēstspēja ir vismaz 21A 113B.
- ▶ Atbildīgā persona vismaz reizi gadā veic ugunsdzēsības aparāta vizuālu apskati, lai pārlicinātos, ka aparāts nav bojāts, piemēram, redzama korozija, mehāniski bojājumi, kā arī aparāta manometrā bultiņa atrodas zaļajā rādījuma zonā.
- ▶ Tehniskā apkope jāveic sertificētos apkopes punktos saskaņā ar ražotāja noteikto termiņu vai arī ne retāk kā reizi piecos gados, ja termiņš nav noteikts.

Kas vēl var būt noderīgs mājsaimniecībā?

- ▶ Par **gāzes noplūdi signalizējošs detektors** – tas obligāti jāuzstāda, ja mājoklī atrodas gāzes aparāts, kura nominālā siltuma jauda ir lielāka par 50 kW, kā arī, ja gāzes aparāts atrodas pagrabā vai cokolstāvā.

- ▶ **Tvana gāzes detektors** – ieteicams, ja mājoklī uzstādīta cietā apkures kurināmā ierīce.

Apkure

~500 izsaukumi gadā uz sodrēju
degšanu dūmvadā

Cietais kurināmais

Tīrīšana: reizi gadā
pirms apkures
sezonas

Tehniskā stāvokļa
pārbaude: reizi 5
gados

Ilgdedzes ierīce

Tīrīšana: divas reizes
gadā

Tehniskā stāvokļa
pārbaude: reizi 5
gados

Gāzes apkure

Tīrīšana: ne retāk reizi
gadā

Tehniskā stāvokļa
pārbaude: ne retāk kā
reizi gadā

Dabiskās ventilācijas kanāli

Telpās ar gāzes
apkures ierīci vai plīti -
reizi 5 gados

Citos mājokļos - reizi
10 gados

Kas var veikt?

DŪMVADU UN APKURES IERĪČU TĪRĪŠANU

Atbilstoši apmācīts un kvalificēts speciālists.

Par tīrīšanas rezultātiem sastāda Aktu, kurā norāda «Ugunsdrošības noteikumu» 72.punktā prasīto informāciju.

Bet privātmājās cietā apkures ierīci, dūmvadu un dabiskās ventilācijas kanālu var tīrīt arī par ugunsdrošību atbildīgā persona. Tad darbus apliecinoši dokumenti nav nepieciešami!

TEHNISKĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMU

Tikai atbilstoši sertificēts speciālists.

Par dūmvada, apkures iekārtas, ierīces un dabīgās ventilācijas kanāla tehniskā stāvokļa pārbaudes rezultātiem sastāda tehniskā stāvokļa pārbaudes aktu – «Ugunsdrošības noteikumu» 8. pielikums.

Biežāk pieļautās kļūdas!

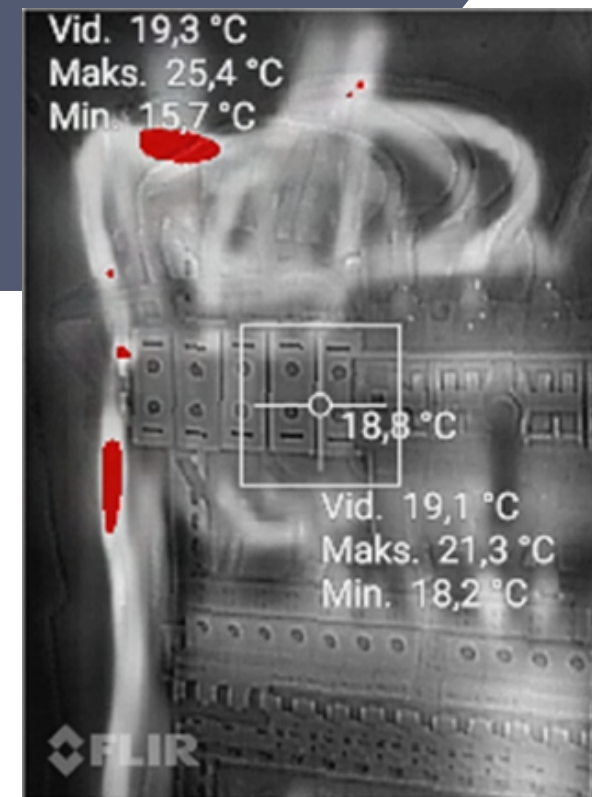
1	Līdz galam neaizver apkures ierīces durtiņas
2	Izmanto bojātas apkures iekārtas, ierīces vai dūmvadu
3	Pelnus novieto kartona kastē vai plastmasas spainī
4	Uz krāsns/plīts žāvē un novieto drēbes, apavus, dvieļus utt.
5	Pie apkures ierīces tuvāk par 0,5 m uzglabā malku, papīrus utt.
6	Dabīgās ventilācijas kanālā ievada apkures ierīces dūmgāzes
7	Pārkurina krāsni

Elektroinstalācijas, elektroierīces, elektroiekārtas un zibensaizsardzība

Reizi 10 gados jāveic
elektroinstalācijas (tai skaitā zemējuma un
zibensaizsardzības ierīces) pārbaude
KOPĀ ar

elektroinstalācijas kontaktu savienojumu (piemēram, nozarkārbā,
elektrosadales skapī (sadalnē), aizsargierīču uzstādīšanas vietās)
kvalitātes pārbaudi ar termokameru.

Darbus veic speciālists.
Pārbaudes akts.

10% mājsaimniecību ikdienā
izmanto bojātas elektroiekārtas,
iedzīvotāji neuzskata bojājumu
par veselībai un dzīvībai bīstamu.

2022. gada dati - "Sadales tīkla" aptauja "Elektrodrošības indekss"

Ugunsdzēsības aparāta lietošana

	PAMANOT UGUNSGRĒKA IZCELŠANOS:
1	parūpējieties, lai visi ēkā esošie cilvēki ir evakuējušies
2	zvaniet pats vai kādam uzdodiet zvanīt uz 112
3	ja dzēšana nedara draudus veselībai un dzīvībai, var uzsākt dzēšanu ar ugunsdzēsības aparātu

! Ugunsdzēsības aparāts piemērots neliela ugunsgrēka dzēšanai tā aizdegšanās sākuma stadijā.

Ugunsdzēsības pārklājs

Virtuvi ieteicams nodrošināt ar ugunsdzēsības pārklāju.

Tas ir speciāls, liesmu izturīgs pārklājs, ko var izmantot nelielu ugunsgrēku dzēšanai.

Uzsedzot pārklāju, samazinās skābekļa piekļuve degšanas vietai, un ugunsgrēks tiek noslāpēts.

Degošais priekšmets ar pārklāju ir jānosedz pilnībā un to nedrīkst noņemt, kamēr degšana nav pilnīgi beigusies un degošais priekšmets atdzisis.

Koplietošanas telpās

Daudzdzīvokļu dzīvojamā māja

- ▶ Daudzdzīvokļu ēkā, kas augstāka par diviem stāviem, katru kāpņu telpas stāvu jānodrošina ar attiecīgā stāva kārtas numuru.
- ▶ Bēniņus, pagrabu vai tehnisko telpu jānoslēdz, lai nepieļautu nepiederošu personu iekļūšanu.
- ▶ Aizliegts glabāt priekšmetus tam neparedzētās vietās un pagrabos ārpus novietnēm.
- ▶ Atkritumu vadu lūku vākiem jābūt cieši aizveramiem, bez defektiem un pastāvīgi aizvērtā stāvoklī, lai nepieļautu dūmu un citu degšanas produktu izplatīšanos ugunsgrēka gadījumā.

Teritorijā

Teritorijā nedrīkst atrasties degtspējīgi atkritumi. Tie jāuzglabā īpaši izraudzītās un iekārtotās vietās.

10 m plata josla ap ēku jāattīra no sausās zāles un kultūraugu atliekām.

Jānodrošina, ka ugunsdzēsības transportlīdzekļi var piebraukt pie ēkas.

Aizliegts ierobežot teritoriju tā, ka tiek traucēta ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšana objektam.

PALDIES PAR UZMANĪBU!